

Polski Klub Ekologiczny 80

Kraków, dnia 10.07.2026 r.

Sekcja Polityki Leśnej

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. *SPS-III. 220. 214. 5. 2026*

Data wpływu *13. 07. 26r.*

Szanowny Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Dotyczy: przekazania stanowiska Polskiego Klubu Ekologicznego 80 – Sekcji Polityki Leśnej w sprawie projektu UD61

Szanowny Panie Marszałku,

w imieniu **Polskiego Klubu Ekologicznego 80 – Sekcji Polityki Leśnej** przekazujemy Panu Marszałkowi stanowisko dotyczące projektu ustawy o zmianie ustawy o lasach oraz niektórych innych ustaw, oznaczonego jako **UD61**.

Zwracamy się do Pana Marszałka jako do osoby kierującej pracami Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej – miejsca, w którym stanowione jest prawo dotyczące dobra wspólnego, bezpieczeństwa państwa, praw obywateli, gospodarki narodowej oraz dziedzictwa przyrodniczego Polski.

Sprawa polskich lasów nie jest wyłącznie zagadnieniem branżowym. Dotyczy ona konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska, stabilności Lasów Państwowych, bezpieczeństwa lokalnych społeczności, miejsc pracy w sektorze leśno-drzewnym oraz odpowiedzialności państwa wobec obecnych i przyszłych pokoleń.

Polski Klub Ekologiczny 80 odwołuje się do tradycji **Polskiego Klubu Ekologicznego**, utworzonego w Krakowie dnia **23 września 1980 r.**, na fali solidarnościowego przebudzenia społeczeństwa. Była to pierwsza niezależna organizacja ekologiczna w bloku sowieckim – powstała w czasie, gdy troska o środowisko była równocześnie troską o prawdę, zdrowie ludzi, godność obywateli i prawo społeczeństwa do wiedzy o rzeczywistym stanie państwa.

Pod deklaracją utworzenia PKE podpisało się około dwóch tysięcy osób – naukowców, intelektualistów, dziennikarzy i obywateli zatroskanych o stan środowiska, jakość życia i przyszłość Polski. Klub powstał w obliczu realnej katastrofy ekologicznej kraju, podejmując działania na rzecz przełamania cenzury, ujawniania zagrożeń środowiskowych oraz budowania obywatelskiej odpowiedzialności za przyrodę i środowisko życia człowieka.

Ten rodowód zobowiązuje.

Dla PKE80 ekologia nie jest modą, ideologicznym aktywizmem ani narzędziem politycznej presji. Jest odpowiedzialną, obywatelską i patriotyczną służbą dobru wspólnemu – opartą na wiedzy, nauce, doświadczeniu, rzetelnej debacie oraz poszanowaniu zarówno przyrody, jak i ludzi, którzy na co dzień odpowiadają za jej ochronę w terenie.

W naszej ocenie projekt UD61, choć formalnie odwołuje się do konieczności wykonania wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wykracza poza zakres niezbędnej implementacji. Nie kwestionujemy potrzeby zapewnienia sądowej kontroli planów urządzenia lasu. Sprzeciwiamy się jednak rozwiązaniom, które pod hasłem wykonania prawa unijnego mogą prowadzić do nadmiernej proceduralizacji, eskalacji sporów, osłabienia sprawności Lasów Państwowych oraz stworzenia mechanizmów umożliwiających blokowanie gospodarki leśnej bez adekwatnej odpowiedzialności za skutki takich działań.

Plan Urządzenia Lasu nie jest zwykłym dokumentem administracyjnym. To podstawowy, ekspercki dokument gospodarki leśnej, przygotowywany w oparciu o wiedzę terenową, przyrodniczą, siedliskową, gospodarczą i planistyczną. Jego opóźnienie, zawieszenie lub instrumentalne kwestionowanie może rodzić konsekwencje nie tylko gospodarcze, ale również przyrodnicze – w tym wstrzymanie działań ochronnych, hodowlanych, sanitarnych, przeciwpożarowych i infrastrukturalnych.

Szczególny niepokój budzi ryzyko marginalizowania głosu leśników, naukowców, praktyków gospodarki leśnej, związków zawodowych, samorządów oraz sektora leśno-drzewnego. Rzeczywisty dialog społeczny nie może polegać na wysłuchaniu wyłącznie najbardziej aktywnych medialnie środowisk. Sejm, jako najwyższa reprezentacja Narodu, powinien być miejscem szerokiej, uczciwej i wielostronnej debaty nad przyszłością polskich lasów.

W załączonym stanowisku przedstawiamy szczegółowe argumenty oraz postulaty, w tym konieczność ograniczenia nadregulacji, doprecyzowania kryteriów sądowej kontroli PUL, przeciwdziałania nadużyciom prawa do skargi, zapewnienia realnego udziału środowisk leśnych i związkowych oraz przeprowadzenia pełnej oceny skutków regulacji.

Mając na względzie znaczenie polskich lasów dla państwa, społeczeństwa i gospodarki, zwracamy się do Pana Marszałka z prośbą o wnikliwe zapoznanie się z załączonym stanowiskiem oraz o zapewnienie, aby dalsze prace parlamentarne nad projektem UD61 odbywały się w sposób rzetelny, transparentny i udziałem wszystkich odpowiedzialnych stron debaty publicznej.

Z wyrazami szacunku,

Lukasz Duszyński

dr inż. Łukasz Duszyński

Przewodniczący Sekcji Polityki Leśnej PKE80

Wiceprezes Zarządu Krajowego PKE80

Członek Rady Naukowej PKE80

PKE80 -Rada Naukowa, PKE 80 Zarząd Krajowy:

1. Dr Zygmunt Fura – Prezes Zarządu Krajowego 2. Prof. dr hab. Zbigniew Witkowski – Wiceprezes ZK

Fura Zygmunt Witkowski Zbigniew

3. dr inż. Łukasz Duszyński – wiceprezes ZK, Przew. Sekcji Polityki Leśnej PKE80

Łukasz Duszyński

STANOWISKO (nr 2)

Polskiego Klubu Ekologicznego 80

Sekcji Polityki Leśnej

w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o lasach oraz niektórych innych ustaw – UD61,
polityki wyłączenia lasów z gospodarki leśnej oraz konieczności rzeczywistego dialogu społecznego

Adresaci:

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
Prezes Rady Ministrów

Do wiadomości:

Marszałek Senatu RP
Minister Klimatu i Środowiska
Dyrektor Generalny Lasów Państwowych
Przewodniczący właściwych komisji sejmowych i senackich
Przedstawiciele środowisk nauk leśnych, związków zawodowych leśników, samorządów oraz sektora
leśno-drzewnego

Szanowni Państwo,

Polski Klub Ekologiczny 80 – Sekcja Polityki Leśnej, kierując się troską o trwałość polskich lasów, odpowiedzialną ochronę przyrody, zachowanie bioróżnorodności, bezpieczeństwo państwa oraz zrównowagę i stabilność gospodarki leśnej, przedstawia niniejsze stanowisko wobec projektu ustawy o zmianie ustawy o lasach oraz niektórych innych ustaw, oznaczonego jako druk RCL UD61¹.

Uznajemy konieczność wykonania wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej² w sprawie dotyczącej dostępu organizacji społecznych do sądowej kontroli planów urządzenia lasu. Nie kwestionujemy potrzeby zapewnienia obywatelom udziału w sprawach dotyczących środowiska, ani prawa do kontroli legalności działań administracji publicznej (wyrok TSUE z 2 marca 2023 r. w sprawie C-432/21: Komisja Europejska przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej).

Zdecydowanie sprzeciwiamy się jednak sytuacji, w której pod hasłem wykonania wyroku TSUE wprowadza się rozwiązania dalece szersze, bardziej ingerujące i bardziej konfliktogenne niż wynika to z samego obowiązku implementacyjnego. Projekt UD61 nie jest wyłącznie techniczną korektą ustawy o lasach. W obecnym kształcie stanowi zasadniczą przebudowę modelu planowania i prowadzenia gospodarki leśnej w Polsce.

W naszej ocenie projekt ten przesuwą środek ciężkości z merytorycznego, eksperckiego zarządzania lasu na wielopoziomą kontrolę proceduralną, administracyjną i sądową. Tym samym plan urządzenia lasu

¹ <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12388203/katalog/13074719>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:62021CJ0432>

(dalej: PUL), będący dotąd podstawowym dokumentem gospodarki leśnej, staje się dokumentem podatnym na permanentny spór prawny, medialny i organizacyjny.

Nie bez znaczenia jest fakt, że stworzenie PUL dla nadleśnictwa jest złożonym i długotrwałym procesem. Inwentaryzacja terenowa wraz z konsultacjami, w konsekwencji czego powstaje PUL trwa średnio ok. 3 lat. Obecna propozycja ścieżki zaskarżania projektu PUL może doprowadzić do tak znacznego przesunięcia w czasie zaplanowanych i uzgodnionych działań (na etapie planowania również ze stroną społeczną), że w konsekwencji staną się one na końcu tej ścieżki nieaktualne, a często spóźnione, co może rodzić spore konsekwencje dla przyrody.

Nie można pomijać faktu, że projekt w istotnej części odpowiada postulatowi części organizacji ekoaktywistycznych, natomiast stanowisko leśników, praktyków gospodarki leśnej, Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, związków zawodowych, samorządów oraz sektora leśno-drzewnego zostało potraktowane w sposób dalece niewystarczający. Nie jest to model dialogu. Jest to model selektywnego słuchania jednej strony sporu.

I. Wykonanie wyroku TSUE nie może być pretekstem do nadregulacji

Obowiązkiem państwa polskiego jest wykonanie prawa Unii Europejskiej. Nie oznacza to jednak obowiązku tworzenia regulacji szerszych, bardziej restrykcyjnych i bardziej paraliżujących zarządzanie lasami niż wymaga tego samo orzeczenie TSUE.

Wyrok TSUE wymaga zapewnienia skutecznej kontroli sądowej planów urządzenia lasu w zakresie zgodności z prawem, zwłaszcza tam, gdzie mogą one oddziaływać na obszary Natura 2000 oraz gdzie wymagany jest udział społeczeństwa wynikający z prawa unijnego i Konwencji z Aarhus³.

Projekt UD61 idzie jednak znacząco dalej. Wprowadza rozbudowany system opinii, uzgodnień, konsultacji, raportów, dodatkowych etapów zgłaszania uwag, decyzji administracyjnych, skarg do sądu administracyjnego oraz potencjalnych skarg na bezczynność. W efekcie powstaje system, w ramach którego gospodarowanie w lasach może być łatwiej blokowane niż sprawnie wykonywane.

Nie sprzeciwiamy się kontroli legalności. Sprzeciwiamy się nadregulacji, która może doprowadzić do sytuacji, w której gospodarka leśna stanie się zakładnikiem procedur i kilku organizacji ekoaktywistycznych.

II. Plan urządzenia lasu nie może zostać oderwany od wiedzy eksperckiej

Plan urządzenia lasu nie jest zwykłym dokumentem administracyjnym. To efekt specjalistycznej pracy terenowej, naukowej, kartograficznej, siedliskowej, przyrodniczej i gospodarczej. Jest dokumentem łączącym ochronę przyrody, trwałość lasu, produkcję drewna, ochronę przeciwpożarową, ochronę gleby i wody, funkcje społeczne oraz bezpieczeństwo publiczne.

³ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20030780706>

Projekt UD61 zmienia jego charakter. PUL z dokumentu eksperckiego staje się dokumentem wielopoziomowo kontrolowanym proceduralnie. Zamiast wzmacniać odpowiedzialność merytoryczną, projekt wzmacnia przede wszystkim możliwość kwestionowania dokumentu na kolejnych etapach.

To ryzykowne z kilku powodów.

Po pierwsze, projekt nie wskazuje wystarczająco jasno, według jakich kryteriów sąd administracyjny ma oceniać prawidłowość planu urządzenia lasu. Czy chodzi wyłącznie o zgodność z ustawą? Czy także o zgodność z Instrukcją Urządzania Lasu, instrukcjami i przewodnikami metodycznymi dotyczącymi użytkowania lasu, hodowli lasu, instrukcji p.poż., przewodnika projektowania i budowy infrastruktury leśnej, etc.? Czy sąd ma oceniać legalność, czy również merytoryczną zasadność zabiegów hodowlanych, ochronnych i gospodarczych?

Po drugie, projekt nie tworzy niezależnego organu eksperckiego, który mógłby rozstrzygać spory merytoryczne przed przeniesieniem ich na poziom sądu. W rezultacie spór o wiedzę leśną może zostać sprowadzony do sporu proceduralnego.

Po trzecie, projekt zwiększa odpowiedzialność wykonawców planów, nadleśnictw i administracji leśnej, ale nie zapewnia im adekwatnych narzędzi ochrony przed nadużywaniem procedur.

Po czwarte, zupełnie pominięto w projekcie kwestię odpowiedzialności podmiotów kwestionujących plan urządzenia lasu w sposób oczywiście bezzasadny, instrumentalny lub obliczony wyłącznie na wywołanie skutku blokującego. Skoro projekt przewiduje daleko idące możliwości zaskarżania PUL, to państwo musi równolegle odpowiedzieć na pytanie – kto poniesie odpowiedzialność za szkody finansowe, organizacyjne i przyrodnicze wywołane nieuzasadnionym zatrzymaniem realizacji planu? Zawieszenie wykonywania PUL nie jest neutralnym aktem procesowym. Może to oznaczać wstrzymanie prac hodowlanych, ochronnych i ochroniarskich, sanitarnych, przeciwpożarowych, infrastrukturalnych, a także zaburzenie stabilności dostaw drewna i funkcjonowania całego, nie tylko lokalnego sektora leśno-drzewnego w Polsce, który o czym się często zapomina stanowi łącznie nawet do 5% PKB Polski. Wbrew uproszczonym narracjom snutym przez organizacje ekoaktywistyczne, brak działań w lesie również rodzi skutki przyrodnicze. Opóźnione usuwanie skutków klęsk, ograniczenie reakcji na gradacje szkodników, wzrost ryzyka pożarowego czy zaniechanie przebudowy drzewostanów w kierunku większej odporności klimatycznej. Dlatego projekt powinien zawierać mechanizmy przeciwdziałające nadużyciu prawa do skargi, w tym możliwość obciążenia strony skarżącej kosztami postępowania, kosztami ekspertyz oraz skutkami finansowymi oczywiście bezzasadnego lub prowadzonego w złej wierze kwestionowania PUL. W przypadkach szczególnych, gdy protest oparty byłby na fałszywych danych, nierzetelnych ekspertyzach, świadomym wprowadzaniu organów w błąd albo działaniu wyłącznie w celu paraliżu gospodarki leśnej, konieczne jest rozważenie także odpowiedzialności prawnej dalej idącej. Prawo do kontroli sądowej nie może oznaczać prawa do bezkosztowego blokowania państwowego systemu zarządzania lasami. Odpowiedzialność musi działać w obie strony, bo jeżeli od leśników, administracji i wykonawców PUL wymaga się pełnej rzetelności, staranności i odpowiedzialności za skutki decyzji, to identyczny standard powinien dotyczyć tych, którzy te decyzje kwestionują.

III. Dialog społeczny nie może oznaczać dialogu tylko z wybranymi organizacjami

Szczególny sprzeciw budzi asymetria projektowanych rozwiązań. Organizacje społeczne oraz organizacje pracodawców otrzymują w projekcie istotne instrumenty udziału w procedurze zatwierdzania i zaskarżania planów urzędnika lasu. Tymczasem reprezentatywne związki zawodowe leśników, czyli środowiska skupiające ludzi bezpośrednio odpowiedzialnych za wykonywanie zadań w lesie, nie otrzymują analogicznie mocno zagwarantowanej pozycji.

To błąd systemowy.

Nie da się prowadzić odpowiedzialnej polityki leśnej bez udziału tych, którzy na co dzień odpowiadają za ochronę lasu, bezpieczeństwo przeciwpożarowe, zwalczanie gradacji szkodników, realizację zadań gospodarczych, ochronnych i społecznych.

Podzielamy w tym zakresie obawy formułowane przez środowisko leśników, w tym przez Krajową Sekcję Pracowników Leśnictwa NSZZ „Solidarność”⁴ oraz Związek Leśników Polskich w Rzeczypospolitej Polskiej⁵. Słusznie wskazują one, że prawdziwy dialog społeczny nie polega na wysłuchaniu wyłącznie środowisk aktywistycznych i organizacji wyspecjalizowanych w sporach proceduralnych.

Dialog społeczny powinien obejmować wszystkie strony, tj. leśników, samorządy, naukowców, organizacje społeczne, sektor usług leśnych, przemysł drzewny, mieszkańców regionów leśnych, organizacje przyrodnicze oraz przedstawicieli administracji publicznej.

Nie można mówić o obywatelskim stanowieniu prawa, jeżeli z procesu realnie wyłącza się jedną z najważniejszych stron – ludzi lasu.

IV. Ryzyko proceduralnego blokowania gospodarki leśnej

Projekt UD61 może znacząco wydłużyć proces sporządzania, konsultowania i zatwierdzania planów urzędnika lasu. Każdy dodatkowy etap oznacza konieczność przygotowania dokumentacji, odpowiedzi na uwagi, uzgodnień, analiz, raportów i materiału dowodowego.

Nie chodzi wyłącznie o wydłużenie procedury. Chodzi o ryzyko systemowe.

Jeżeli plan urzędnika lasu nie zostanie zatwierdzony w terminie, nadleśnictwo może znaleźć się w stanie niepewności prawnej. Jeżeli zostanie zaskarżony, pojawi się ryzyko wstrzymania jego wykonywania. Jeżeli spór obejmie większy obszar, konsekwencje mogą dotyczyć nie tylko gospodarki drewnem, ale również ochrony przeciwpożarowej, wykonywania zadań ochronnych w ramach planów ochrony obszarów Natura 2000, zwalczania szkodników, utrzymania dróg leśnych, ochrony infrastruktury krytycznej oraz bezpieczeństwa ludzi.

Państwo nie może budować prawa, które w praktyce premiuje blokowanie działań koniecznych do utrzymania zadań ochronnych innych niż ochrona ścisła oraz utrzymania trwałości lasu.

Szczególnie niebezpieczne byłoby stworzenie mechanizmu, w którym spór dotyczący części wydzieleń leśnych blokowałby cały plan urzędnika lasu. Dlatego konieczne jest wprowadzenie zasady

⁴ <https://www.kspl-solidarnosc.pl/narodowy-program-lesny-bez-glosu-lesnikow-zwiazkowcy-alarmuja-o-braku-dialogu/>

⁵ <https://www.facebook.com/p/Zwi%C4%85zek-Le%C5%9Bnik%C3%B3w-Polskich-w-Rzeczypospolitej-Polskiej-61574468613476/>

częściowego zatwierdzania lub częściowego wstrzymywania planu wyłącznie w odniesieniu do konkretnych, spornych wydzieleń, a nie całych nadleśnictw.

V. Ochrona przyrody wymaga wiedzy, a nie kampanii emocjonalnych

Ochrona przyrody jest jednym z podstawowych zadań gospodarki leśnej. Nie może być jednak realizowana w oparciu o uproszczone przekazy medialne, presję kampanijną i narrację, która przedstawia leśników jako przeciwników przyrody.

Takie podejście jest fałszywe i społecznie szkodliwe.

Polskie leśnictwo od dziesięcioleci łączy funkcje przyrodnicze, społeczne, gospodarcze i ochronne. Lasy Państwowe finansują ochronę przeciwpożarową, retencję, przebudowę drzewostanów, ochronę gatunkową, edukację, infrastrukturę turystyczną i wiele działań, które nie byłyby możliwe bez stabilnych podstaw ekonomicznych gospodarki leśnej.

Nie można jednocześnie ograniczać możliwości prowadzenia gospodarki leśnej, zwiększać obowiązków społecznych i ekologicznych, a nie wskazywać stabilnych mechanizmów finansowania tych dodatkowych funkcji.

Jeżeli państwo chce nakładać na Lasy Państwowe nowe obowiązki, wyłączenia i ograniczenia, musi równocześnie wskazać źródła ich finansowania oraz mechanizmy rekompensujące utracone przychody. Inaczej prowadzi to do osłabienia samofinansującego się modelu polskiego leśnictwa.

PKE zwraca również uwagę, że LP opodatkowały się ma rzecz parków narodowych, wspomagając w ten sposób dalece niewystarczające środki przeznaczone na te najwyższe formy ochrony w naszym kraju. Ponadto na swoim terenie LP finansują ochronę przyrody poprzez ujęcie zadań ochronnych w planach urzędzeniowych lasu, nie tylko poprzez zarządzanie obszarami chronionymi położonymi w lasach ale też poprzez wykonywanie licznych, często skomplikowanych zadań ochronnych zgodnych z PUL. Działania te coraz poważniej obciążają budżet LP, bez widoku na jakąkolwiek refundację ze strony skarbu państwa.

VI. Lasy społeczne – potrzebna analiza, nie polityczna improwizacja

Z niepokojem obserwujemy również sposób prowadzenia prac nad tzw. lasami społecznymi oraz innymi formami wyłączania lasów z normalnego modelu gospodarki leśnej.

Lasy są dobrem wspólnym wszystkich obywateli. Pełnią funkcje przyrodnicze, społeczne, gospodarcze, klimatyczne, retencyjne, krajobrazowe i ochronne. Właśnie dlatego decyzje o ograniczeniach, wyłączeniach i zmianach funkcji lasów muszą być poprzedzone rzetelną analizą skutków społecznych, ekonomicznych, finansowych i środowiskowych. Nie może to być arbitralna, bez określenia skutków regulacji, decyzja Ministra Klimatu i Środowiska, jak to miało miejsce w przypadku moratorium wyłączające 20% powierzchni lasów w zarządzie Lasów Państwowych, z gospodarki leśnej.

Nie można przyjmować kolejnych rozwiązań w oparciu o presję medialną, emocje lub jednostronne postulaty wybranych środowisk. Konieczne jest określenie:

- jasnych zasad funkcjonowania lasów społecznych,
- odpowiedzialności poszczególnych instytucji,
- źródeł finansowania dodatkowych funkcji społecznych i ekologicznych,
- skutków dla lokalnych społeczności,
- skutków dla zatrudnienia w sektorze leśnym i drzewnym,
- skutków dla przedsiębiorstw usług leśnych,
- skutków dla stabilności finansowej Lasów Państwowych,
- skutków dla podaży surowca drzewnego,
- skutków dla bezpieczeństwa publicznego, przeciwpożarowego i infrastrukturalnego.

Apelujemy, aby proces wyznaczania lasów społecznych nie był prowadzony jako polityczny projekt jednej grupy interesu, lecz jako odpowiedzialny proces państwowy.

VII. „Tarcza Wschód” – bezpieczeństwo państwa i ochrona lasów nie mogą być sobie przeciwstawiane

Odrębnego odniesienia wymaga program „Tarcza Wschód”, którego realizacja w wielu przypadkach może oznaczać istotną ingerencję w zasoby leśne.

Rozumiemy potrzebę wzmacniania bezpieczeństwa państwa. W obecnej sytuacji geopolitycznej bezpieczeństwo granic, infrastruktury i obywateli jest obowiązkiem władz publicznych. Nie oznacza to jednak, że każda ingerencja w lasy pod hasłem bezpieczeństwa powinna być zwolniona z rzetelnej oceny efektywności, proporcjonalności i skutków środowiskowych.

Współczesne konflikty zbrojne pokazują, że klasyczne umocnienia terenowe i infrastruktura obronna nie są już samodzielnym gwarantem bezpieczeństwa. Coraz większe znaczenie mają rozpoznanie satelitarne, bezałogowe systemy powietrzne, wojna elektroniczna, środki precyzyjnego rażenia, zdolności cybernetyczne i manewrowość wojsk.

Dlatego budowa rozległej infrastruktury kosztem cennych ekosystemów leśnych powinna być poprzedzona szczególnie wnikliwą oceną rzeczywistej skuteczności militarnej oraz kosztów środowiskowych i społecznych.

Apelujemy, aby realizacja programu „Tarcza Wschód” oraz innych działań skutkujących trwałymi wyłączeniami lasów odbywała się z poszanowaniem zasad zrównoważonego gospodarowania lasami, przy maksymalnym ograniczeniu trwałej ingerencji w zasoby przyrodnicze oraz przy udziale ekspertów z zakresu obronności, leśnictwa, ochrony środowiska, hydrologii, gleboznawstwa i planowania przestrzennego.

Bezpieczeństwo państwa i ochrona dziedzictwa przyrodniczego nie powinny być traktowane jako cele wzajemnie się wykluczające.

VIII. Nasze postulaty legislacyjne

Polski Klub Ekologiczny 80 – Sekcja Polityki Leśnej wnosi o pilną korektę projektu UD61 przed dalszym procedowaniem parlamentarnym.

W szczególności postulujemy:

1. **Zawężenie projektu do rzeczywistego wykonania wyroku TSUE**, bez nadmierowej biurokratyzacji gospodarki leśnej.
2. **Zastąpienie obowiązkowego uzgadniania PUL z RDOŚ/GDOŚ modelem opiniowania**, ewentualnie z wiążącym charakterem opinii wyłącznie w ściśle określonych sprawach dotyczących obszarów Natura 200
3. Wyznaczeniem obowiązku wobec Instytucji/organizacji/osoby zaskarżającej plany ochrony złożenia w odpowiednim Departamencie Ministerstwa swojej skargi, która może zostać skierowana do sądu wyłącznie z opinią pracowników Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Postulat nasz tylko w części realizuje istniejącą w naszym obrocie prawnym zasadę, że instytucja nadzorująca wypowiada się najpierw, a dopiero potem sprawa wpływa do sądu.
4. Wystąpienie przez Ministra Klimatu i Środowiska do Ministra Sprawiedliwości o zabezpieczenie państwowych jednostek gospodarczych przed nadużyciami ze strony obywateli lub organizacji, które mogą nadużywać drogi sądowej w celu poczynienia szkody gospodarczej jednostce państwowej. Chodzi szczególnie o niektóre organizacje pozarządowe, które swoimi skargami mogą zdeorganizować działanie jednostki i narazić ją na ryzyko poniesienia znacznych szkód w wyniku zabezpieczenia przez stronę swoich roszczeń. Organizacja skarżąca powinna wykazać przed sądem, że posiada ubezpieczenie przed roszczeniami finansowymi strony oskarżonej po wygranej przez nią wyrok. Plan urządzenia gospodarstwa leśnego jest zarówno planem środowiskowym, jak i gospodarczym. Nie powinno dochodzić do sytuacji, kiedy dla domniemanych strat środowiskowych powodowane są znaczne straty gospodarcze. Jedynym prawnym zabezpieczeniem w tej sprawie jest przyjmowanie przez sądy spraw od tych organizacji, które są w stanie wykazać, że będą mogły wypłacić koszty strat jednostki państwowej.
5. Zwracamy uwagę, że obecnie sądy nie są zobligowane do zabezpieczenia interesu obu stron.
6. **Wprowadzenie jasnych kryteriów sądowej kontroli PUL**, aby sąd badał legalność dokumentu według określonych ustawowo standardów, a nie zastępował organów eksperckich w ocenie merytorycznej gospodarki leśnej.
7. **Doprecyzowanie relacji między ustawą o lasach, aktami wykonawczymi i Instrukcją Urządzenia Lasu**, tak aby nie powstał stan niepewności co do tego, czy dokument metodyczny staje się faktycznym wzorcem kontroli sądowej.
8. **Wprowadzenie możliwości częściowego zatwierdzania PUL oraz częściowego wstrzymywania jego wykonania wyłącznie w odniesieniu do konkretnych wydziełów leśnych**, jeżeli zarzuty dotyczą tylko części obszaru.

9. Zapewnienie udziału reprezentatywnych związków zawodowych leśników w procedurze opiniowania, konsultowania i zatwierdzania planów urządzenia lasu na równi z organizacjami społecznymi i organizacjami pracodawców.
10. Powołanie niezależnego forum eksperckiego do rozstrzygania sporów merytorycznych dotyczących PUL, z udziałem przedstawicieli nauk leśnych, ochrony przyrody, gleboznawstwa, hydrologii, geoinformacji, praktyki urzędniczej oraz gospodarki leśnej.
11. Wprowadzenie wyraźnych wyjątków dla działań koniecznych ze względu na pożary, gradacje szkodników, klęski żywiołowe, bezpieczeństwo publiczne i ochronę infrastruktury krytycznej.
12. Przeprowadzenie pełnej oceny skutków regulacji, obejmującej koszty dla Lasów Państwowych, BULiGL, przedsiębiorstw usług leśnych, przemysłu drzewnego, samorządów i lokalnych społeczności.
13. Zagwarantowanie stabilnych mechanizmów rekompensujących Lasom Państwowym dodatkowe funkcje społeczne i ekologiczne, zwłaszcza w przypadku trwałego ograniczania gospodarki leśnej.
14. Objęcie procesów wyznaczania lasów społecznych i realizacji programu „Tarcza Wschód” realnym dialogiem eksperckim, a nie wyłącznie decyzjami politycznymi lub presją medialną.

IX. Konkluzja

Polski Klub Ekologiczny 80 – Sekcja Polityki Leśnej stoi na stanowisku, że Polska powinna wykonać wyrok TSUE w sposób rzetelny, proporcjonalny i zgodny z interesem państwa.

Nie ma jednak zgody na to, aby pod pozorem wykonania prawa unijnego wprowadzać model, który osłabia sprawczość Lasów Państwowych, marginalizuje wiedzę leśników, zwiększa ryzyko konfliktów proceduralnych i tworzy przewagę dla jednej grupy uczestników debaty publicznej.

Lasy nie są własnością aktywistów, urzędników, polityków ani jednej branży. Są dobrem wspólnym obywateli. Właśnie dlatego wymagają odpowiedzialnej, wielostronnej i opartej na wiedzy polityki państwa.

Apelujemy o zatrzymanie legislacyjnej nadregulacji, przywrócenie rzeczywistego dialogu społecznego oraz przygotowanie takich rozwiązań, które pogodzą ochronę przyrody, bezpieczeństwo publiczne, stabilność gospodarczą, prawa obywateli i profesjonalną odpowiedzialność polskich leśników.

Tylko takie podejście pozwoli zachować trwałość polskich lasów, bezpieczeństwo miejsc pracy, stabilność sektora leśno-drzewnego oraz dobro Rzeczypospolitej Polskiej – obecnych i przyszłych pokoleń.

Na koniec przypominamy, że Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe leży w całości pod zarządem decyzyjnym Ministra Klimatu i Środowiska, realizowanym poprzez odpowiedni departament w ministerstwie. Zatem ostatecznie odpowiedzialność za bezwład, bałagan i brak wykonywania planów gospodarki leśnej w LP spada ostatecznie na Ministerstwo. Nie ma znaczenia czy wynika to z niewłaściwych rozwiązań prawnych, braku kompetencji leśników czy też braku należytego nadzoru

PKE 80

<https://pke-krakow.pl>

kontakt@pke-krakow.pl

Ministerstwa nad podległą sobie organizacją oraz znaczącym dobrem przyrodniczym obejmującym ok. 1/3 terytorium Polski. W ostatecznym rachunku to nie aktywiści ekologiczni a konkretne osoby będą i ponoszą odpowiedzialność za polskie lasy i leśnictwo.

**W imieniu Polskiego Klubu Ekologicznego 80
Sekcja Polityki Leśnej**

Dr inż. Łukasz Duszyński

Przewodniczący Sekcji Polityki Leśnej Polski Klub Ekologiczny 80

Wiceprezes Zarządu Krajowego PKE80

Członek Rady Naukowej PKE80

prof. dr hab. Zbigniew Witkowski

Wiceprezes Zarządu Krajowego PKE80

Członek Rady Naukowej PKE80

mgr inż. Anna Święcicka-Kujawiak

Zastępca przewodniczącego Sekcji Polityki Leśnej PKE80

Członek Rady Naukowej PKE80

PKE80 -Rada Naukowa, PKE 80 Zarząd Krajowy

Łukasz Duszyński *Zbigniew Witkowski*
Anna Święcicka-Kujawiak

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

